

## پاسخ کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی

# بازنشستگی با تجميع سوابق گذشته و بیمه زنان خانه‌دار

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آن‌ها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتی‌نو» تلاش

گزارش

- تقسیم بدهی بیمه‌ای به سازمان تأمین اجتماعی
- پرداخت هم‌زمان حق بیمه از دو کارگاه متفاوت

- دریافت مستمری از کارافتادگی هم‌زمان با دریافت دیه از کارفرما
- افزایش میزان از کارافتادگی با نظر مجدد کمیسیون پزشکی

احمد فاضلی

کارشناس-بازمن تأمین اجتماعی

شرکت تولید لوازم کشاورزی مبلغ زیادی بدهی اجرایی به تأمین اجتماعی دارد که به‌علت عدم پرداخت آن، یک قطعه زمین متعلق به شرکت که قرار است در آنجا ساختمان شعبه‌ای از شرکت جهت فروش تولیدات احداث شود، توسط اجرایات تأمین اجتماعی از طریق سازمان ثبت و اسناد بازداشت و این کار باعث توقف عملیات احداث ساختمان شده است. آیا می‌توانم قسمتی از تولیدات شرکت را در قبال بدهی اجرایی به تأمین اجتماعی معرفی کنم تا از ملک بازداشت شده شرکت رفع توقیف به عمل آید؟

طبق مقررات، اگر مدیون و یا شخص ثالث مال دیگری را به تأمین اجتماعی معرفی کند که به لحاظ ارزش و سهولت در فروش، کمتر از مال توقیفی قبلی نباشد و ارزش مال معرفی شده کفاف پرداخت مطالبات تأمین اجتماعی را بدهد، در این صورت پس از بازداشت مال جایگزین شده، نسبت به رفع توقیف از اموال قبلی اقدام می‌شود. البته معرفی اموال منقول برای جایگزینی اموال غیر منقول امکان‌پذیر نیست، مگر در مواردی که سهولت فروش اموال منقول برای تأمین اجتماعی محرز شود.

در شماره قبلی نشریه میزان دستمزد مقطوع کارگاه‌های نان فانتزی اعلام شده بود. من نیز قرار است در یکی از مناطق تهران تولید نان فانتزی راه‌اندازی کنم، خواستم کسب اطلاع کرده باشم که آیا تولیدکنندگان نان فانتزی نیز مثل سایر نانوائی‌ها مشمول ۲۰ درصد معافیت سهم کارفرما هستند؟

خیر، فقط خبازی‌های (نانوائی‌ها) لواشی، بربری، تافتونی و سنگکی، مشمول ۲۰ درصد معافیت حق بیمه سهم کارفرما هستند و کارگاه‌های صنعتی پخت نان مرغوب و حجیم مثل نان فانتزی مشمول این معافیت نیستند.

با ۱۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه با نرخ ۱۸ درصد بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، به‌علت بیماری صعب‌العلاج، طبق نظر به کمیسیون پزشکی از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار شناخته شده و برای من مستمری از کارافتادگی برقرار شده است. یک سال قبل نیز برای یکی از همکارانم با ۱۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه (۱۱ سال سابقه بیمه اجباری و ۴ سال سابقه بیمه مشاغل آزاد) مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار برقرار شده است، با وجود آنکه هر دو نفر ما با ۱۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه، از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار شده‌ایم. مستمری او جهت استفاده خودش و کلیه افراد تحت تکفل از درمان تأمین اجتماعی، صرفاً دو درصد کسر می‌شود، اما چرا باید از مستمری من به تعداد خودم و افراد تحت تکفل حق سرانه درمان کسر شود؟

درخصوص استفاده از درمان تأمین اجتماعی برای مستمری‌بگیران از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار در شماره‌های قبلی نشریه که مورد سؤال چند نفر از خوانندگان بوده، پاسخ داده‌ایم. مجدداً اعلام می‌شود: اولاً کلیه بیمه‌شدگانی که صرفاً با سوابق بیمه اجباری و احراز شرایط ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی برای آن‌ها مستمری از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار برقرار می‌شود، از مستمری‌شان دو درصد درمان کسر می‌شود و بیمه‌شدگانی که بدون لحاظ سوابق بیمه‌پردازی مشاغل آزاد (با نرخ ۱۸ درصد)، شروط ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی (ظرف ۱۰ سال قبل از ابتلا به بیماری و یا وقوع حادثه غیر ناشی از کار داشتن حداقل یک سال سابقه پرداخت حق بیمه و ظرف یک سال قبل از بیماری و حادثه ناشی از کار حداقل ۹۰ روز سابقه پرداخت حق بیمه) را احراز کنند و یا حداقل ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه اجباری داشته باشند، طبق ماده (۸۹) قانون تأمین اجتماعی مشمول کسر دو درصد درمان هستند، اما چنانچه سوابق پرداخت حق بیمه اجباری بیمه‌شده کمتر از ۱۰ سال است (مثل شما) و با احتساب سوابق بیمه مشاغل آزاد با نرخ ۱۸ درصد شرایط ماده (۷۵) قانون را احراز کنند، مشمول کسر دو درصد نخواهد بود. در صورت تمایل این قبیل مستمری‌بگیران از کارافتاده کلی غیر ناشی از کار، برای استفاده از درمان تأمین اجتماعی به تعداد خود و افراد تحت تکفل قانونی از مستمری آنان حق سرانه درمان کسر می‌شود.

چهار سال است که به‌علت حادثه ناشی از کار و سوختگی بدنم در محل کارگاه، طبق نظر به کمیسیون پزشکی به میزان ۳۵ درصد از کارافتاده شده و مستمری جزئی برای من برقرار شده است. اخیراً احساس می‌کنم که آثار آن حادثه بیشتر شده و توان کار کردن ندارم. آیا امکان دارد بعد از سپری شدن چهار سال، مجدداً جهت افزایش میزان از کارافتادگی به کمیسیون پزشکی معرفی شوم؟

طبق بند (۳) ماده (۹۳) قانون تأمین اجتماعی، افزایش میزان از کارافتادگی جزئی با نظر کمیسیون پزشکی سازمان تأمین اجتماعی در هر به‌های از زمان امکان‌پذیر است و در این مورد طبق رأی کمیسیون پزشکی، حسب‌مورد یا میزان مستمری جزئی افزایش می‌یابد و یا اینکه تبدیل به از کارافتادگی کلی ناشی از کار می‌شود. البته لازم به یادآوری است که موارد پذیرش افزایش درجه از کارافتادگی ناشی از کار باید صرفاً در ارتباط با عوارض حادثه ناشی از کار اولیه باشد (بدون تأثیر عوامل جانبی مثل بیماری جدید یا کهولت سن) و به شرطی که طبق تبصره‌های (۱) و (۲) بند (ج) ماده (۴) قانون تأمین اجتماعی، متقاضی تجدیدنظر در میزان از کارافتادگی، به لحاظ تغییر وضعیت استخدامی بیمه‌شده، از نظام قانون تأمین اجتماعی خارج نشده باشد.

مدتی است بیمه‌پرداز اختیاری هستم. قبلاً در استخدام رسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بودم و به‌علت بازخریدی، پنج سال از سوابق بازنشستگی خود را به تأمین اجتماعی انتقال داده و مابه‌التفاوت آن را پرداخت کرده‌ام. اخیراً به‌علت بیماری مزمن و صعب‌العلاج درخواست از کارافتادگی کلی من بعد از اعتراض به نظر به کمیسیون پزشکی بدوی، در کمیسیون پزشکی تجدیدنظر مورد تأیید قرار گرفته است. درخصوص شرط اولی ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی (ظرف ۱۰ سال قبل از ابتلا به بیماری، داشتن حداقل یک سال سابقه پرداخت حق بیمه) هفت ماه از این یک سال، در ارتباط با سابقه انتقال کسورات بازنشستگی است و اگر این هفت ماه در نظر گرفته نشود مشمول ماده (۷۵) نبوده و نمی‌توانم از کارافتاده کلی شوم. آیا سابقه منتقله از سایر صندوق‌ها به صندوق تأمین اجتماعی در احراز ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی مؤثر است؟

بله، سوابق انتقالی کسورات بازنشستگی از سایر صندوق‌های بیمه‌ای به سازمان تأمین اجتماعی به شرطی که مابه‌التفاوت مربوطه کلاً پرداخت شده باشد در احراز ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی مؤثر است.

به‌علت مشکلات مالی نتوانسته‌ام تاکنون نسبت به ترتیب پرداخت بدهی اجرایی به‌صورت نقدی یا اقساطی اقدام کنم. به همین دلیل واحد اجرایات شعبه تأمین اجتماعی از طریق اداره راهنمایی و رانندگی اتومبیل من را توقیف و جهت فروش آن دو نوبت آگهی مزایده منتشر کرده است. هم‌اکنون که وضعیت مالی من بهبود یافته، آیا می‌توانم قبل از انتشار آگهی نوبت سوم نسبت به تقسیت بدهی اجرایی اقدام کنم؟

اگر مدیون تا قبل از انتشار آگهی مزایده نوبت سوم جهت جلوگیری از مزایده مال توقیف شده (مثل اتومبیل شما) چهل درصد بدهی اجرایی را به‌صورت نقدی پرداخت و مابقی آن را با ارائه تضامین معتبر تقسیت کند، در این حالت فقط برای یک‌بار برگزاری مزایده لغو می‌شود.

صبح‌ها در یک کارگاه تولیدی کار می‌کنم و شب‌ها به‌مدت هشت ساعت نگهبان کارخانه دیگری هستم. هر دو کارفرما برای من یک ماه کامل حق بیمه پرداخت می‌کنند. آیا سوابق من در سیستم تأمین اجتماعی برای هر ماه ۶۰ روز سابقه بیمه منظور می‌شود؟

خیر، بیمه‌شده‌ای که در چند کارگاه شاغل بوده و طبق ماده (۳۴) قانون تأمین اجتماعی، حق بیمه او توسط کارفرمایان پرداخت می‌شود، جمع سوابق ماهانه بیمه‌شده برای نیمه اول سال حداکثر تا ۳۱ روز و برای نیمه دوم سال تا ۳۰ روز و در سال‌های غیر کیبسه برای اسفندماه حداکثر تا ۲۹ روز محاسبه می‌شود، اما در رابطه با ارائه تعهدات قانونی سازمان تأمین اجتماعی به بیمه‌شده، از قبیل بازنشستگی و... فقط دستمزدها با هم جمع خواهند شد.

به‌علت حادثه ناشی از کار به‌وقوع پیوسته در کارگاه نجاری و چوب‌بری و برخورد با تیغ دستگاه مربوطه، عضوی از بدنم دچار نقص و مشکل شده است. بازرس تأمین اجتماعی حادثه را ناشی از کار تشخیص داده و بازرس اداره کار نیز کارفرما را صادر صدمقصر قلمداد کرده و پرونده من جهت اظهارنظر به کمیسیون پزشکی تأمین اجتماعی ارسال شده است. ضمناً با طرح شکایت در دادگاه، مرجع قضایی به دلیل مقصر بودن کارفرما، حکم پرداخت دیه از طرف او را برای من صادر کرده است. آیا سازمان تأمین اجتماعی با وجود محکومیت کارفرما به پرداخت دیه (باتوجه به میزان درصد آسیب‌دیدگی) مستمری از کارافتادگی برای من برقرار می‌کند؟

رأی دادگاه مبنی بر پرداخت دیه توسط کارفرما به بیمه‌شده حادثه‌دید، نافی تعهدات قانونی سازمان تأمین اجتماعی در قبال بیمه‌شده حادثه ناشی از کار نیست. کمیسیون پزشکی به هر میزانی درصد از کارافتادگی را تأیید کند، به‌همان اندازه مستمری از کارافتادگی کلی و یا جزئی و با پرداخت غرامت نقص عضو، توسط تأمین اجتماعی برای بیمه‌شده برقرار و پرداخت می‌شود. مدت دو ماه است یک مزرعه پرورش ماهی قزل‌آرا راه‌اندازی کرده‌ام و سه نفر کارگر دارم. بنا بر اصرار کارگران، می‌خواهم آن‌ها را بیمه تأمین اجتماعی کنم؛ جهت ارسال لیست و پرداخت حق بیمه نیاز به کسب اطلاعات دارم.

در کلیه کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی (مثل پرورش ماهی) اگر کارگران نیز اصرار بر بیمه شدن خود نداشته باشند، طبق ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی کارفرما مکلف است در مهلت مقرر در قانون، نسبت به ارسال صورت‌مزد و حقوق افراد شاغل در کارگاه و پرداخت حق بیمه آن‌ها اقدام کند. به هر حال اینکه تصمیم‌دارید به وظیفه قانونی خود عمل کنید جای قدر دانی دارد. مزارع پرورش ماهی جزو صنوفی هستند که مهلت ارسال لیست هر ماه تا آخرین روز دو ماه بعدی است و کارفرما تا پنج‌نفر کارگر از پرداخت ۲۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما معاف است. به عبارت دیگر نرخ حق بیمه ۱۰ درصد است، هفت درصد سهم بیمه‌شده و سه درصد حق بیمه بیکاری به عهده کارفرما (به شرطی که از سال لیست و پرداخت حق بیمه هر ماه حداکثر تا آخرین روز دو ماه بعدی پرداخت شود). میزان دستمزد روزانه کارگران شاغل در کارگاه پرورش ماهی در سال ۱۴۰۲ مثل بقیه کارگاه‌ها (غیر از صنوف دارای دستمزد مقطوع) بین حداقل دستمزد یک‌میلیون و ۱۷۶ هزار و ۴۲۸ ریال تا حداکثر دستمزد مشمول کسر حق بیمه، یعنی هفت برابر حداقل دستمزد است و همان‌طور که در شماره‌های قبلی نشریه تأکید شده، باید کلیه کارفرمایان غیر از دستمزد روزانه، مبلغ ۱۱ میلیون ریال بابت مزایای رفاهی و مبلغ ۹ میلیون ریال بابت حق مسکن به‌صورت ماهانه در لیست‌های آرسالی درج کرده و حق بیمه مربوطه را به حساب تأمین اجتماعی واریز کنند.

۴۱ سال سن دارم؛ یک سال است با نرخ ۱۲ درصد، بیمه‌پرداز زنان خانه‌دار هستم. قبلاً ۱۲ سال سابقه بیمه اجباری و هفت سال نیز سوابق انتقالی از وزارت آموزش و پرورش دارم که کلیه مابه‌التفاوت آن به‌صورت اقساطی پرداخت شده است. با توجه به اینکه در شماره‌های قبلی نشریه اعلام شد که یکی از شرایط بازنشستگی زنان بیمه‌شده، داشتن حداقل ۴۲ سال سن و ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه است، آیا از این به بعد از یک سال از بیمه‌پردازی زنان خانه‌دار و رسیدن به سن ۴۲ سالگی تمام می‌توانم جمعاً با ۲۱ سال سابقه (۱۲ سال سابقه بیمه اجباری قبلی و ۷ سال سوابق انتقالی دولتی و ۲ سال بیمه زنان خانه‌دار فعلی) بازنشسته شوم؟

خیر، زنان بیمه‌شده تأمین اجتماعی به شرطی می‌توانند با ۴۲ سال تمام سن و ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه (با احتساب سوابق انتقالی) و با ۲۰ روز حقوق بازنشسته شوند که بیمه‌شده در زمان درخواست بازنشستگی مشمول قانون کار بوده و به عبارت دیگر بیمه‌شده اجباری باشد؛ چون بیمه‌شدگان زنان خانه‌دار مشمول قانون کار نیستند لذا شما نمی‌توانید از این قانون استفاده کنید مگر اینکه بعد از رسیدن به سن ۴۵ سالگی تمام و تکمیل ۳۰ سال سابقه (اعم از سوابق تأمین اجتماعی و سوابق انتقالی) بازنشسته شوید و یا در زمان درخواست بازنشستگی در سن ۴۲ سال، در یکی از کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی به‌صورت عملی شاغل بوده و بیمه‌پرداز اجباری باشید.